

FFF: The Friendly Face of Fascism. Per una estètica dels dispositius

Roger BERNAT i Roberto FRATINI

Roger Bernat <rb@rogerbernat.info> i Roberto Fratini (CSD)

NOTES BIOGRÁFIQUES:

Roger Bernat és titulat en Art Dramàtic, especialitat Direcció i Dramatúrgia, per l'Institut del Teatre, és autor i ha dirigit espectacles que han estat traduïts i representats en més de 30 països.

Roberto Fratini és dramaturg i professor de Teoria de la Dansa al CSD de Barcelona (Institut del Teatre). Ha estat professor de la Università Statale de Pisa i a L'Aquila. Imparteix *workshops*, classes magistrals i conferències a diverses entitats acadèmiques i teatrals d'arreu. Ha publicat *A Contracuento. La danza y las derivas del narrar* (Ediciones Polígrafa, 2012) i *Filosofía de la danza* (Edicions UB, 2015) amb Magda Polo Pujadas i Bàrbara Raubert.

Resum

Manifest de la companyia teatral The Friendly Face of Fascism creada l'any 2008 per Roger Bernat i altres, on s'elaboren les directrius d'una estètica dels dispositius.

Paraules clau: manifest, mobilització, participació, interactivitat, joc, dispositiu, estètica, públic, fantasmagoria, feixisme

Roger HOHLER i Roberto FRATINI

FFF: The Friendly Face of Fascism.¹ Per una estètica dels dispositius²

FFF comparteix amb la seva època la vocació de tenir la població permanentment mobilitzada. En la «societat de l'espectacle» tots som intèrprets.

FFF no produeix espectacles sinó que dissenya dispositius. El seu públic no està format per observadors motivats. Els operaris ociosos són el públic i els protagonistes.

FFF confon actor i espectador, com confon activitat i passivitat. Els espectadors d'FFF són alhora víctimes i botxins. FFF no pretén ni desdramatitzar el món ni dramatitzar el teatre. FFF és teatre cruel i no catàrtic.

FFF produeix dispositius que serveixen a la interacció. Els usuaris manipulen el dispositiu i el dispositiu manipula els usuaris. Els dispositius d'FFF són doncs artefactes polítics.

FFF no coneix barreres entre escenari i platea, entre públic i privat. No hi ha distinció entre aquells que participen i aquells que, quedant-se al marge, interpreten el rol d'espectadors. Qualsevol racó, físic o mental, serà absorbit per l'artefacte. FFF és teatre *totalitari*.

1. The Friendly Face of Fascism (La cara afable del feixisme) és el nom de la companyia teatral formada per Roger Bernat, Roberto Fratini, Txalo Toloza, Cristóbal Saavedra, Ana Rovira, Marie-Klara González i Helena Febrés. El nom de la companyia l'hi van posar el 2008 Pedro Soler i Roger Bernat. Alguns dels seus espectacles són *Domini Públic* (Teatre Lliure, Barcelona: 2008), *La consagració de la primavera* (Teatro Milagro, Mèxic, 2010), *Please, Continue (Hamlet)* (Théâtre du Grütli, Ginebra, 2011), *Pendent de votació* (Centro Dramático Nacional, Madrid: 2012), *Desplazamiento del Palacio de La Moneda* (STML, Santiago de Xile: 2014), *Numax-Fagor-plus* (Kunsten Festival Des Arts, Brussel·les: 2014), *No se registran conversaciones de interés* (MUCEM, Marsella, 2016-2017) o *The place of the Thing* (Documenta 14, Atenes-Kassel, 2017).

2. Aquest manifest està inspirat en el *Manifiesto Canalla* (La Fura dels Baus, Barcelona: 1983) i en els *10 items of the covenant* (LAIBACH. *Nova Revija* (Ljubljana), 13-14 (1983). Traduït a l'anglès a internet).

Ningú no gaudeix dels dispositius d'FFF. Actuant, l'espectador interpreta com pot la seva emancipació i assumeix perplex el seu rol d'operari. És legitimant les eines de l'emancipació que l'usuari fa desaparèixer la diversió.

FFF reemplaça el gaudi per una forma complexa de goig o *jouissance*, recordant que la *jouissance* és la plenitud viscuda d'una carència substancial. La insatisfacció és al bell mig de l'estètica del dispositiu.

L'espectador d'FFF treballa per produir la seva pròpia imatge. L'espectador d'FFF és un treballador idealista que, com a satisfacció pel seu esforç, rep fragments de la seva ficció política.

L'espectador d'FFF és un treballador que pertany a un sistema. És abusar de l'espectador —*l'excés*— el que atorga al dispositiu una forma —*la Gràcia*. FFF rep de l'espectador un tresor amb l'únic propòsit de malbaratar-lo. FFF és la plusvàlua del sistema, el seu *malbaratament*.

FFF troba la seva forma en la interacció entre dispositiu i usuaris. Com més invisible és el dispositiu, més visible és la interacció. Tanmateix, lluny d'al·ludir a virtuals harmonies «relacionals», FFF considera que l'única bellesa de les relacions és la seva invencible dificultat.

FFF no té llengua pròpia com tampoc no té estil. FFF no expressa la visió d'un individu com tampoc no és fruit d'un territori, d'un paisatge o d'un país. FFF manleva la llengua del poder. FFF és el calc del sistema, és la seva *realització*.

FFF és una tecnologia i s'estén *mitjançant* la tecnologia. Programació, planificació i disseny permeten tant l'autonomia com el control de l'espectador.

FFF promou la mobilització i aconsegueix la inhibició.

FFF promou la interactivitat i aconsegueix la interpassivitat

FFF promou el joc i aconsegueix el tedi.

FFF promou l'explotació i aconsegueix la conspiració.

FFF promou el soroll i aconsegueix el silenci.

FFF conrea multituds i recol·lecta solituds. Són aquestes paradoxes les que permetran la fantasmagoria: el record fictici, l'espectral aparició d'un subjecte col·lectiu que alguna vegada va ser anomenat poble. Aquest espectre és a l'espectador solitari allò que l'espectre del pare fou a Hamlet: una instigació a «fer teatre».

FFF es dirigeix a una multitud immòbil confinada a la butaca —com el treballador al portàtil, l'alumne al pupitre o el malalt al llit— i la convida a fingir.

FFF no comparteix el fantasma de les avantguardes per les que l'espectador és un ésser passiu que ha de ser despertat. FFF desconfia d'un teatre mascle que imagina un públic femella.

FFF tampoc no comparteix la fantasia del *teatre de prosa* on l'espectador compromès va al teatre a confirmar que l'artista també ho és. FFF desconfia d'un teatre que convida a netejar consciències en les salvífiques aigües de la platea. Si almenys el teatre fos l'últim lloc on avorrir-se! Però fins i tot aquesta esperança última, en una societat permanentment mobilitzada, amaga la falsa consciència de qui pretén falsificar el món simplificant el teatre.

FFF conrea la ficció conscient. FFF no representa la multitud sinó que la produeix. *The Friendly Face of Fascism* és el públic fet forma.

Roger Bernat i Roberto Fratini,
Barcelona, a 21 de desembre del 2018.

